

MAGASIN FRA DEN NORSKE KIRKE I INDRE ØSTFOLD

Kime

NR 4/2023, 4. ÅRGANG

FRED
PÅ
JØRD

Gjestebud hos prosten

Elleve mennesker deler fra livet sitt. Side 4

Julens arrangementer

Her får du oversikt over julens gudstjenester og konserter. Side 12

Et godt juleminne

Gløgg, en tokroneseddel og en hvit pappkirke er alle gode juleminner. Side 12

INFORMASJON

Juleglede og julesmerte

Julen nærmer seg med raske skritt. Ifølge handelsstanden har den nærmet seg siden oktober. Vi er igjen omgitt av glitter, gaver og julelys.

Julen i Indre Østfold er ofte preget av velstand, en tid for samlinger med familie og venner, overdådige måltider og gaveshopping. Men midt i all denne overfloden, er det viktig å minne oss selv om de dype kontrastene som eksisterer, både her i vårt eget samfunn og rundt om i verden.

Økte priser og utgifter til både det ene og andre har gjort at begrepet 'dyrtid' har blitt godt kjent. I vårt eget nabolag fører dette til at det finnes familier som strever økonomisk, som ikke har råd til de dyre gavene eller de overdådige middagene. Disse familiene føler kanskje på et ekstra press i tiden rundt jul, når forventningene til luksus er høyere enn noensinne. La oss huske på at omtanke, kjærlighet og støtte kan være de mest verdifulle gavene vi kan gi. La oss minnes Jesus, som ble født i en stall, og som lærte oss å bry oss om de svake og trengende.

Samtidig, når vi ser utenfor våre grenser, er det hjerteskjærende kontraster. Krieger i Ukraina og Midtøsten har etterlatt dype sår i samfunnene og berørt uskyldige mennesker som lider på grunn av konfliktens grusomhet. Noen av dem har kommet som flyktninger til Indre Østfold, søkende etter en trygg havn. Flere blant oss har kjente og kjære som er rammet av krigene i Midtøsten og Ukraina. La oss vise dem vår medfølelse og støtte, og la oss huske budskapet om fred og kjærlighet som Jesus brakte til verden.

Julen minner oss om behovet for medfølelse, solidaritet og handling. La oss ikke glemme dem som lider, men i stedet finne måter å støtte dem på. Dette kan være gjennom frivillig arbeid, gaver til veldedige organisasjoner eller bare ved å være bevisst på våre egne forbruksvaner og forsøke å redusere sløsing og overforbruk.

La julen være en tid for ettertanke, takknemlighet og handling. La oss minnes Jesus og hans budskap om kjærlighet og omtanke for våre medmennesker. La kjærligheten og omtanken vi viser hverandre, skinne som et lys i mørket for dem som trenger det mest.

Ønsker dere alle en meningsfull og inkluderende jul!

Helge Mathisen
Redaktør, Kime

Helge S. Mathisen

INNHold

Prostens gjestebud	4
Ukrainsk familie og norsk jul	8
Ny kirkeverge	10
Juletre med mening	11
Det kimer nå til julefeiring	12
Et godt juleminne	12
Nytt barnekor i Askim	15
Indre tanke	16
Julequiz	20
Livets gang	22
Den gamle stavens historie	24

Hvorfor får du Kime din postkasse?

Magasinet Kime legges i alle postkasser i hele Indre Østfold. Det gjøres fordi det regnes som informasjon, og ikke reklame, i henhold til Markedsføringsloven og Forbrukertilsynets veiledning for levering av uadressert reklame og aviser. Vi har dessverre ikke mulighet til å trekke ut adresser, så om du ikke ønsker Kime, ber vi deg om å sortere Kime i papirsøppelet. Kime er trykket på resirkulerbart papir.

Vil du sende noe inn til Kime-redaksjonen? Kontakt oss på kime@iokf.no. Vi forbeholder oss retten til å redigere innsendt materiale.

Forsidefoto: Bo Mathisen/Den norske kirke

Lyden av Kime

Kjenner du noen som synes Kime er vanskelig å lese? KABB (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) bidrar til at Kime er universelt utformet og kommer i en gratis lydutgave.

Kontakt: kabb@kabb.no

Tlf: 69 81 69 81

Familien Bondariuk kom til Norge som flyktninger fra Ukraina i fjor. Det er mye som er annerledes med norsk julefeiring, blant annet ribbemåltid og adventstid.

14

I midten av desember kan du være med på utendørs julevandring i nærheten av Trøgstad kirke og bygdemuseet. Underveis i vandringen kan man møte både keiser Augustus, de tre vise menn, og kanskje kan man se Guds hjerte?

13

– Å få hjelp til rusbehandling på Phoenix Haga i Mysen reddet livet mitt, forteller Marius Kristiansen. Han er en av gjestene under et gjestebud på prostegården i Eidsberg.

Utgiver: Indre Østfold kirkelige fellesråd
Ansvarlig utgiver: Anne-Grethe Larsen, kirkeverge i Indre Østfold
Redaktør: Helge Mathisen
Redaksjonen: Helge Mathisen, Sigbjørn P. Kiserud, Anne Kjersti Torp Halvorsen, Bjørn Solberg, Solveig Tjernæs Vormeland, Erik Lo og Åshild Moen Arnesen.

Layout: Åshild Moen Arnesen
Design: Dalsgren designbyrå
Trykk: Allprofil
Opplag: ca 20.200
Papir: 120g Edixion og omslag 170g Edixion. Kime er Svanemerket.
Annonsealg: Terje Stenholt
Tlf.: 481 17 961
E-post: terje.stenholt@iokf.no

Indre Østfold kirkelige fellesråd
 Kirkegata 31, 1814 Askim
Sentralbord: 69 68 14 40
E- post: kime@iokf.no
 postmottak@iokf.no

DEN NORSKE KIRKE

TENTE LYS: Rundt bordet i prostegården sitter elleve mennesker og deler fra livet sitt. Et måltid rundt et bord skaper fellesskap. F.v: Kathrine Hestø Hansen, Henriette Lintho og Terje Smedsrud.

11 mennesker. 11 liv. 1 gjestebud.

Rundt et bord i den ærverdige prosteboligen fra 1858 ved Eidsberg kirke sitter elleve mennesker en kveld i oktober. De er invitert i gjestebud for å fortelle hverandre sin historie.

Tekst og foto: Solveig Tjernæs Vormeland

Fortell meg om en ting som engasjerer deg, ber prost i Østre Borgesyssel, Kjartan Bergslid.

Vi har satt oss rundt det store spisestuebordet i Eidsberg prestegård. Her bor prost Bergslid sammen med kona Martha Garborg Bergslid, som jobber som diakon i Onsøy og Gressvik menigheter. I kveld har de åpnet hjemmet sitt og invitert til gjestebud. Kanskje er det ikke helt tilfeldig at dette gjestebudet er nettopp her, i prosteboligen, lik et annet kjent gjestebud fra litteraturen? Babettes gjestebud er også koblet til en prost, og Karen Blixen skrev denne kjente novellen på samme tid som boligen i Eidsberg er oppført. I Blixens novelle åpner de kulinariske nytelsene for en ny form for aksept og innbyrdes innsikt. Kanskje kan det samme skje denne høstkvelden?

Hjelp til rusbehandling

I stua til Bergslidparet sitter elleve mennesker som ikke kjenner hverandre, men som på en eller annen måte er interessert i psykisk helse. Noen jobber innen feltet eller har hatt behov for et hjelpetilbud. Nå sitter de og grunner over Kjartans utfordring om å dele noe de engasjeres av.

Kjartan starter selv runden.

– Jeg har vært engasjert i kirken hele livet. Nå i høst fikk jeg være med å arrangere Regnbuemesse da det var Indre

Pride for første gang. Da fikk vi åpnet kirkerommet for mange som har opplevd dette som lukket. Ellers er jeg opptatt av familien min, kona mi Martha og barna våre Karen og Johannes, sier han.

Nestemann i runden er Marius Kristiansen. Han kommer fra Moss, men bor i Mysen.

– Jeg har tre fantastiske barn. Og så er jeg veldig glad og engasjert i mat. Jeg er også utrolig glad i å fiske og å drive med friluftsliv, forteller han.

Kristiansen er veldig glad for å ha fått hjelp til rusbehandling på Phoenix Haga, et behandlingstilbud i Mysen for unge rusavhengige i alderen 18 år og oppover.

– Det reddet livet mitt, forteller han åpenhertig.

De andre lytter oppmerksomt til hans fortelling. Etter hvert har runden kommet til Inger Marie Ask Ellefsen, som jobber som diakonvikar i Askim. Hun har jobbet som sosionom i rusomsorgen tidligere.

– Jeg er nå engasjert i jobben som diakon, selv om jeg trodde jeg ikke ville jobbe i kirken. Ellers er jeg jo veldig dedikert til barna mine på fire og åtte år.

Slam poetry som uttrykksform

Praten glir lett rundt bordet, og kommer til 21 år gamle Terje Smedsrud. Han dro til Phoenix Haga da han var 19 år. For tiden jobber han på Gobiten. Han forteller at han motiveres av musikk og at han lager slam

SAMTALE: Jeg var ikke så flink til å prate for meg, men oppdaget at det var lettere å beskrive det gjennom tekster. Jeg liker å uttrykke meg gjennom slam poetry, forteller Terje Smedsrud (t.v.). Ved siden av ham sitter Inger Marie Ask Ellefsen (nr 2. fv) og Marius Kristiansen. Prost Kjartan Bersglid står bak.

poetry. Det er en blanding av dikt, rap og stand up. Terje forteller at han begynte å skrive da han var 16 år.

– Jeg var ikke så flink til å prate for meg, men oppdaget at det var lettere å beskrive det gjennom tekster. Jeg liker å uttrykke meg gjennom slam poetry.

Han kommer med et eksempel på det han har skrevet og framfører det utenat for oss:

*Snakker du sant/
Er du lojal/
Hvis jeg si det som det er vil du kalle meg gal?
De prater ba piss jeg blir lei/
Brøler som en løve kan du høre meg/
Glemmer aldri når han døde i hendene mine er traumatisert/
Skulle ønske jeg hørte på mamma som barn for det livet ikke lett/
Ikke no love der jeg vet/ Dypt i mitt øye, kan du se hva jeg har levd/*

Hadde jeg startet å gråte så kunne jeg fylt opp en pool/

*Ville ba bli som min fetter, kjenner meg som 10 for du vet at du er mitt idol/
Tankene dreper meg bror/ Du sa du sku kjøre for meg/ Plutselig bytta du fil/ Her er jeg igjen med min rygg full av kniver/
Jeg hører deg prate men handlingen*

*din beviser hva du sier/
Ikke kall meg din venn for du bytter meg sikker ut for en tier/*

*Du ser ikke meg har ett
Hjertet av gull men
tankene er mørke og svarte i hjørnet
jeg sitter å griner.*

Lag plass

Årets tema for Verdensdagen for psykisk helse, som var 10. oktober, er «Lag plass». Da kommunekomiteen i Indre Østfold for markeringen av verdensdagen planla dette tidlig i høst, kom ideen om å invitere til et eget gjestebud. Søker du opp ordet «gjestebud» i leksikon, vil du finne det beskrevet som «festlig måltid som inntas i fellesskap av en større krets, kjent i ulike former i de fleste samfunn.» Gjestebud er en gammel tradisjon, og mange forbinder kanskje ordet med Blixens novelle, som nevnt tidligere. Men det er også skrevet om gjestebud i Bibelen. Der snakkes det varmt om å invitere mennesker hjem til seg, at det har en egen verdi. Gjestfrihet i et hjem er en måte å bygge et inkluderende samfunn på. Stemningen under kveldens gjestebud er lun og rolig.

Innimellom fortellingene forsyner gjestene seg av kveldens måltid. Det er satt fram enkel kveldsmat, brødsriver og pålegg. Det må ikke være tre retters middag og dyr drikke for at et måltid skaper et verdifullt fellesskap.

Ble frisk

Neste person på runden, Henriette Lintho, er sykepleier i Indre Østfold kommune. Hun er veldig engasjert i folk og har vært med i mange ulike fellesskap som ung. Hun liker å møte mennesker i alle aldre og brenner for aktivitet.

Kathrine Hestø Hansen er oppvokst i Askim og er varaordfører i Indre Østfold kommune. Hun er mamma til Henrik på fire år og forteller at hun er veldig opptatt av de nærmeste rundt seg. Hun liker også godt å være med å skape lokalsamfunnet.

– Det er veldig engasjerende å se hva mennesker kan få til i fellesskap, sier hun begeistret.

Så er det Bodil Johansen som får ordet. Hun forteller at hun har røtter fra Telemark, men har bodd på en gård i Spydeberg siden 1975. Bodil har tre barn og har jobbet som førskolelærer. Hun er pinsevenn, speiderleder og er med å

ENGASJERT: – Folk engasjerer meg, forteller Kari Kvernhusengen Undeland (t.v). Midten: Bodil Stoksbjerg. Til høyre: Bodil Johansen.

VERTSKAP: Kjartan (t.v.) og Martha Garborg Bergslid er vertskap denne kvelden. – Jeg jobber for å gi folk et sted å høre til, forteller Martha.

Deltakernes råd om hva som øker livskvalitet og gir bedre psykisk helse:

- Ta en telefon til noen.
- Være åpen for at det kan skje noe bra i dag.
- Del opp oppgavene og det du skal gjøre i små biter.
- Tørre å ta initiativ, selv om man egentlig ikke orker.
- Si ja til å ta i mot hjelp når du trenger det.
- Finne tid til seg selv og noe å glede seg til, selv om man har det hektisk.
- Fysisk aktivitet
- Ha hverdagsvilje, være glad for det jeg klarer å få til.
- Være bevisst på at jeg er god nok.
- Fortelle andre om seg selv, gi rom for å fortelle selv og lytte til andre.
- Smile til meg selv i speilet.
- Tenn et lys, kjenn at du lever.
- Takk Gud for livet, at vi lever på grunn av hans kjærlighet.

lede PULS, en syng- og spillegruppe som er Filadelfia i Askim sitt arbeide for mennesker med ulike bistandsbehov.

– Jeg er veldig glad i å padle kajakk og friluftsliv generelt. Jeg ønsker å hjelpe mennesker som blir urettferdig behandlet.

Neste person heter også Bodil. Bodil Stoksbjerg er fra Mysen, og har hatt psykiske problemer fra hun var 15 år, men har blitt frisk.

– Det er mulig å bli frisk. Jeg går på «Felleskapet i Askim», som er et lavterskeltilbud for mennesker med

utfordringer innen psykisk helse og rus. Det ble en vending for meg da jeg kunne begynne å gå der. Der har jeg fått venner og et fellesskap å være i, forteller Stoksbjerg.

Stafettpinnen går videre til Kari Kvernhusengen Undeland. Hun bor i Mysen, er lærer, men jobber i KABB.

– KABB legger til rette for at de som er blinde og også de med dysleksi skal ha det bra og få gode tilbud. Jeg engasjeres når jeg kan jobbe faglig med noe. Nå tar jeg utdannelse til å bli lærer for dem som trenger undervisning i norsk som

andre språk. Folk engasjerer meg, sier Kari.

Inviter hjem

Nå er turen kommet til vertinnen Martha Garborg Bergslid. Hun har bodd her i Indre Østfold i en måned og flyttet hit fra Trondheim da mannen Kjartan fikk jobb tidligere i år.

– Nå handler livet mye om å sette seg inn i ny jobb. Jeg jobber for å gi folk et sted å høre til. Liker godt å gå turer, både her hjemme eller på hytta. Jeg er også veldig engasjert i familien min, forteller Martha.

Kvelden nærmer seg slutten. Det er blitt tydelig at alle rundt bordet er mer enn det du ser, og at livet byr på opp- og nedturer for enhver, uansett.

Alle har fått dele noe fra sitt liv med de andre. Om måltidet var enklere enn det Babette tilberedte, så har det i alle fall åpnet opp for forståelse, nye perspektiver og fellesskap. Og det bare fordi noen laget plass og inviterte inn. Å lage plass handler om å utvide sirkelen rundt oss, la flere slippe til. La flere få være en del av et fellesskap. Kanskje denne artikkelen kan inspirere deg til det nå som advent og jul nærmer seg? Hvem kan du og jeg invitere inn i våre fellesskap? ■

Jul, men ikke helt som i Ukraina

Familien Bondariuk kom til Norge som flyktninger fra Ukraina i fjor. Hvordan pleide de å feire jul i Ukraina, og hvordan er det å feire i Norge?

Tekst: Erik Lo **Foto:** Privat

Mørket har senket seg over Trøgstad en oktoberkveld i høst, og jeg kjører opp i Svenskedalen for å møte familien Bondariuk, som kom til Norge som flyktninger fra Ukraina i fjor. Med meg har jeg Rita Østbye, som er kontaktperson for familien. Vi ringer på døra, som raskt blir åpnet. Vi er ventet, og blir møtt av en varm og god atmosfære; klemmer, smittende latter og glede – midt i det tragiske at de har måttet forlate hjemmet og hjemlandet sitt. Familien består av åtte barn, mor, far og mormor (babushka), som bor i underetasjen. Barna er fra 19 år og nedover. De er elever på barneskolen og ungdomsskolen i Trøgstad og på videregående skole i Askim. Den eldste datteren, Diana, hadde forberedt seg godt til besøket og skrevet ned det hun vil si om julefeiring.

Savner svartehavet

– *Hvor i Ukraina kommer dere fra?*

– Huset vårt i Ukraina ligger ca tre timers kjøring fra storbyen Odessa, som ligger ved Svartehavet. Odessa er en stor havneby og er den tredje største byen i Ukraina med over 900.000 innbyggere. Vi er vant til å bo landlig, så forskjellen var ikke så stor da vi kom til Trøgstad. Hjemme hadde vi også noen dyr, forteller hun.

Familien har funnet fram et familiealbum med bilder fra hjemplassen og viser oss bilder.

På spørsmål om hva de savner mest

I NORGE: Bak f.v.: Viktor (far), Viktoriia (datter), bakerst Viktor (sønn), Olena (mor), Inan (sønn), Nadiia, (datter). Foran fra venstre: Mariia (bestemor), Mariia (datter), Diana (datter), Sofiia (datter) og Natalya (datter).

hjemmefra, er alle enige om at de savner å bade i Svartehavet og kose seg på de lange sandstrendene. Det blir visst ikke det samme med Gravstjern, selv om det er fint der også!

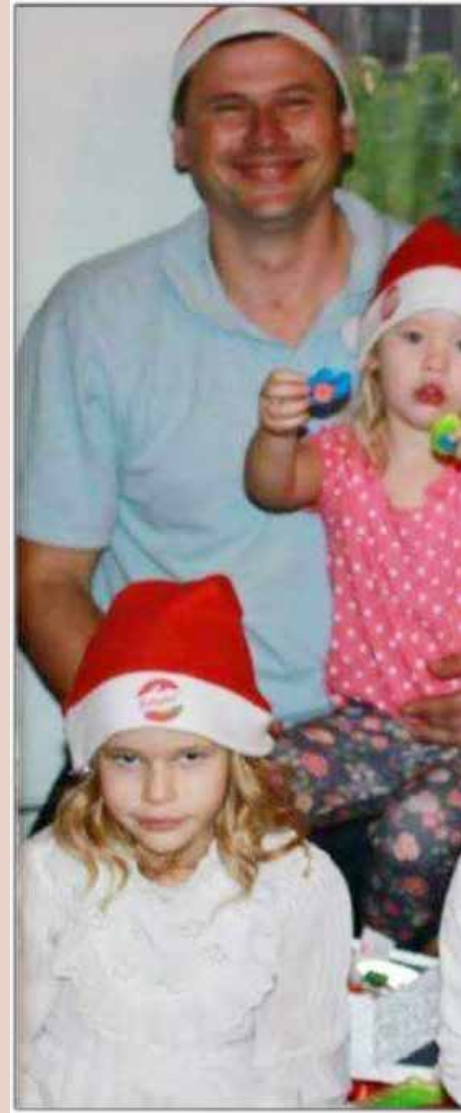
– For alle mennesker som bor i Ukraina er jula en stor fest og alle som bor i Ukraina venter på denne dagen da Jesus ble født, forteller Diana ivrig.

– Julaften er en stor dag!

Tolv retter

– *Hvordan er julefeiringa i Ukraina?*

– Vi lager mye god ukrainsk mat, tolv retter i alt, like mange retter som Jesu tolv disipler. Vi pakker gaver, pynter hus og pynter juletreet. På julaften skal alle hjelpe hverandre, invitere naboene, gå i kirken og alle skal gjøre snille ting. Alle går i kirken, og der får vi høre om Jesus. Barna, som er med i kor, synger julesanger,

KRYBBE: Her er deler av familien foran en stor julekrybbe i Ukraina.

og noen leser dikt om Jesus. Vi er også med og ber om fred og at krigen må ta slutt. Etterpå får alle barna godterigaver i kirken, forteller Diana og smiler.

– Etter at vi er ferdige i kirken går vi hjem og ser på fyrverkeri! Så spiser vi god mat sammen med de vi har invitert.

– Men har mamma vært hjemme hele dagen og lagd all maten, mens dere har vært i kirken? spør Rita Østbye, familiens

Julefeiring i Ukraina

■ Historisk markeres julen i Ukraina etter den julianske kalenderen, som daterer Jesu fødsel til 7. januar. Deretter følger to uker med feiring, måltider og mange fridager.

■ Ukraina flyttet i sommer sin offisielle juleferie til 25. desember i et brudd med den russisk-ortodokse kirken, som feirer den 7. januar, skriver The Guardian.

■ Ukraina er et kjøttspisende land, men rettene på julaften er tradisjonelt mest kjøttfrie. Spesielt sentralt er kutia – en grøt bestående av hvetekorn, valmuefrø, nøtter, rosiner og honning.

■ Etter at kutia er servert, kan man starte på de andre rettene. Variantene varierer fra landsdel til landsdel, men det må tradisjonelt være totalt 12 retter på bordet, én for hver av apostlene til Jesus.

Kilde: Dagsavisen og NTB Tema, 2022

følge. Men jeg synes forskjellene er veldig spennende, sier Diana.

– Vi er en familie som er baptister. Hjemme i Ukraina er vi med i en stor baptistkirke, hvor det vanligvis er rundt 300 mennesker på gudstjenestene. I Norge har vi ikke funnet noen baptistkirke i nærheten. Derfor er vi nå med i Filadelfiamenigheten i Askim og feiret noe av jula der. Vi trives godt på Filadelfia i Askim, Selv om vi nå er i Norge, så hadde vi to julefeiringer både i desember og 6., 7. og 8. januar. (Se faktaboks). I Ukraina har vi to ukers juleferie fra skolen.

– I fjor var dere med på julefest på Kirkestallen i Trøgstad, hvordan likte dere det?

– Det var en flott fest med mye god mat, mange mennesker, men litt vanskelig, i og med at vi ikke kunne så mye norsk. Vi gikk masse rundt juletreet og sang julesanger og lærte mange ukjente leker rundt juletreet, noe som var moro. Hjemme i Ukraina hadde vi ikke plass til å gå rundt juletreet. Vi gleder oss til julefesten på Helligtrekongersdag også i 2024. Hellig tre kongers dagen er egentlig den 6. januar, men julefesten blir søndag 7. januar, sier Diana.

Jeg må innrømme at jeg var litt nervøs da jeg skulle gjøre dette interjuvet for Kime. Men jeg må bare si tusen takk til familien Bondariuk, som tok meg i mot med åpne armer og fortalte med stor entusiasme om julefeiring både i Ukraina og Norge. Tusen takk. ■

GJESTFRIHET: – På julaften skal alle hjelpe hverandre, invitere naboene, gå i kirken og alle skal gjøre snille ting, forteller Diana, her på et bilde fra Ukraina sammen med resten av familien kledd i nisseluer.

MAT: Det skal være tolv retter på julebordet, etter Jesu 12 disipler. Her fra en tidligere julefeiring i Ukraina.

kontaktperson her i Norge.

– Nei, nei! Alle i familien er sammen om å lage maten, så mamma er også med i kirken. En steker poteter, noen lager salater og noen lager annen mat.

Diana fortsetter:

– Alle mennesker er glade fordi Jesus ble født. Etter maten pakker vi ut gaver og koser oss sammen med hverandre,

noen spiller spill og noen sitter og prater sammen.

Rart å spise ribbe

Neste dag går barn og ungdom rundt til nabohus, ringer med ei bjelle og ringer på dørene og synger julesanger.

Jeg forteller om den norske tradisjonen vi har med å gå julebuk, noe som jo ligner på det Diana forteller. – Alle mennesker elsker denne dagen, sier hun.

– I fjor feiret dere jula for første gang i Norge, hvordan opplevde dere den norske julefeiringa?

– Vi var sammen med tanta vår, mammas søster, som har bodd i Norge en stund. Vi lærte å steike ribbe sammen med henne. På vår første norske julaften var det veldig rart å skulle spise ribbe, men det smakte veldig godt. Vi liker også kjøtt, men tradisjonelt er maten på julaften magrere i Ukraina. Advent er også en tradisjon vi ikke er vant til å

TRØGSTAD

Bli med og syng

En liten gjeng frivillige og ansatte har dratt i gang menighetskoret TRØKK, et lavterskelkor for de i 20-50-åra. Det er ingen opptakskrav, og fokus er på at dette skal være et sosialt møtepunkt i menigheten. Torsdager i oddetallsuker samles en god gjeng for å syng og være sammen.

Julekoret ga en fantastisk førjulsstemning for de som var med i fjor, og det gjentas i år. Her håper vi å bli mange i alle aldre. Julekoret samles fire onsdager etter hverandre, med oppstart 22. november. Øvelsene blir i Båstad kirke kl 17-18.30. TRØKK og Julekoret synger sammen på «Vi synger og spiller jula inn» i Båstad kirke 17. desember.

Er du nysgjerrig på TRØKK eller Julekor og vil sjekke det ut? Kom innom da vel, eller ta kontakt med Hjalmar Zuk, hjalmar.zuk@iokf.no. ■

Nyttårsfest i Kirkestallen

Tur- og kulturutvalget i Trøgstad og Båstad menighet inviterer til nyttårsfeiring i Kirkestallen, Trøgstad, fredag 31. desember kl. 19.00. I løpet av kvelden skal vi blant annet se kongens tale, spise god mat og ha quiz. Festen er åpen for alle og det serveres koldtbord, som alle er med på å lage. Alle som melder seg på får beskjed om hva de skal ha med av mat. Pris kr. 100,- pr person som skal dekke innkjøp av drikke, snacks, rundstykker, pynt o.l. (barn gratis) Kl. 23.30 blir det en gudstjenestlig samling i Trøgstad kirke. Etter samlingen blir det kaffe og kaker. Påmelding til Erik Lo: lo.erik56@gmail.com eller på tlf: 942 88 027. innen 21. desember. ■

Nytt fra Indre Østfold kirkelige fellesråd

Takk til Gunnlaug, velkommen Anne-Grethe

Tekst: Bjørn Solberg

Møtet i fellesrådet 26. oktober var det siste i denne fireårsperioden, og det var også det siste møtet som kirkeverge for Gunnlaug Brenne. Gunnlaug vikarierte i stillingen noen måneder i begynnelsen av valgperioden, og så har hun igjen vikariert som kirkeverge fra november 2021. På det siste møtet rettet fellesrådsleder Bjørn Solberg en stor takk til Gunnlaug for det gode arbeidet hun har utført de siste to årene. Hun har styrt økonomien med fast hånd, hun har ledet en omfattende evaluering av arbeidet, og hun har sørget for at vedtak blir satt ut i livet. Fellesrådet er takknemlig for det gode arbeidet, og vi er glad for at Gunnlaug ikke forsvinner, hun fortsetter som avdelingsleder og samtidig som daglig leder i Askim menighet.

Onsdag 1. november var Anne-Grethe Larsen på plass som kirkeverge, en stilling hun ble ansatt i for over fire år siden, men som hun ikke rakk å begynne i. Som prosjektleder fra 2017 ledet Anne-Grethe arbeidet med sammenslåingen av de fem fellesrådene til ett råd. Og den kirkelige fellesnemnda tilsatte henne som kirkeverge i den nye kommunen. Hun skulle formelt tiltre 1. desember 2019, men velgerne i Skiptvet ville det annerledes; samme høsten ble hun valgt til ordfører i hjemkommunen og fellesrådet måtte finne en vikar. Nå har Anne-Grethe gått ut av politikken, og etter noen ukers ferie var hun klar for kirkevergejobben. Den er hun godt kvalifisert til etter å ha vært kirkeverge både i Råde og Eidsberg, i tillegg til å ha vært prosjektleder.

Lav oppslutning i kirkevalget

Fellessrådet hadde sitt siste møte i denne valgperioden 26. oktober. Møtet dreide seg primært om økonomi, der det positive er at budsjettet for 2023 ser ut til å holde. Videre fikk rådet en oversikt over renoverings- og utbedringsarbeidene som var utført så langt i 2023; – en imponerende liste. Det er også positivt at søknaden til kommunen om utvidelsen av kirkekontoret i Askim har gått igjennom. Fellesrådet har oppnevnt sine representanter til byggekomiteen, og Askim menighetsråd vil ventelig oppnevne sine om kort tid.

Fellessrådet drøftet også gjennomføringen av valget. Det praktiske rundt valget hadde gått greit på alle stemmestedene, men deltakelsen var

TILBAKE: Etter fire år som ordfører i Skiptvet er Anne-Grethe Larsen (t.v.) tilbake som kirkeverge i Indre Østfold. Gunnlaug Brenne (t.h.) går over i andre oppgaver.

skuffende lav. Over hele landet ble det valgt menighetsråd og delegater til kirkemøtet. Valgdeltakelsen var lavere enn for 4 år siden, årets valgdeltakelse lå på 9 %. De fleste av de over 3 millioner stemmeberettigede kirkemedlemmene i Norge visste om valget, men motivasjonen for å gå og stemme var ikke sterk nok. Det som var en suksess ved dette valget, var muligheten til å stemme digitalt. Omtrent hver fjerde kirkevelger i Indre Østfold benyttet den muligheten.

Nytt fellesråd

Menighetsrådene har oppnevnt sine representanter i det nye fellesrådet: Askim: Kjell Dahl, vara Arne Lein. Eidsberg: Bjørn Solberg, vara Synnøve Lundebj. Trøgstad: Tormod Karlsen, vara Ellen Løchen Børresen. Hobøl: Jan Mathisen, vara velges senere. Spydeberg: Sigmund Lereim, vara Anne Kiserud.

Konstituerende møte for det nye fellesrådet er 23.11. Tre av medlemmene i det gamle rådet er oppnevnt i det nye.

Kirkevergen og avtroppende leder, Bjørn Solberg, tilrettelegger for møtet, avgående leder leder møtet inntil ny leder er valgt. Det nye fellesrådet overtar formelt ansvaret 1. desember. ■

INDRE ØSTFOLD

Deler ut gaver

Juleaksjonen i Eidsberg er et dugnadsprosjekt som bringer kommune, Nav, frivillige organisasjoner som Kirkens Bymisjon, og næringsliv sammen i et felles prosjekt for å sikre julen for mange barnefamilier.

I år skal det deles ut 175 matkasser til ulike familier i «gamle Eidsberg» og vi sørger også for at barna får julegaver. Estimert antall gaver som skal deles ut er 350. I Askim blir det også i år «Juletre med mening», et samarbeid mellom blant annet Askim frivilligsentral, Frelsesarmeen, Røde Kors og Familiens hus. Treet blir stående på torget i Askim fra 1. desember, og her kan man plukke med seg et gaveønske, handle inn gaven, og levere inn til Askim frivilligsentral. ■

Axel Wiig

BLOMSTERFORRETNING OG HANDELSGARTNERI

Torggata 7 og Vandugveien 7, 1850 Mysen
E-post: axel_wiig@hotmail.com
Telefon: 920 62 421

Trøgstad catering

KONTAKTPERSON: VIGDIS EKEBERG
E-POST: VIGDISEKEBERG@HOTMAIL.COM
TELEFON: 911 69 820

Spydeberg Regnskapslag

Stegenveien 1, 1820 Spydeberg
Autorisert regnskapsførerselskap

Rasjonelle elektroniske løsninger for hele næringslivet

- når man forventer litt ekstra...

Tlf 69 83 55 60

www.spydregn.no

Skjer i kirken

Visste du at Den norske kirke har en egen nettside hvor du kan finne gudstjenester og andre arrangementer over hele Norge ved et enkelt søk? Gå inn på skjerikirken.no og prøv!

Ytre Hobøl bygdekvinnelag

- delta i et nettverk for kvinner i ditt eget nærmiljø!

Facebook: Ytre Hobøl bygdekvinnelag

Nett: bygdekvinnelaget.no/
lokallag/ytre-hobøl-bygdekvinnelag

Kontakt: marit.hoff.lund@gmail.com

Trenger du rørlegger?

Vi utfører alle typer rørleggerarbeid på sanitæranlegg, enten det er installering av nytt eller rehabilitering av eksisterende anlegg. Du kan også kontakte oss vedrørende varmpumpeanlegg. Rørleggerarbeid inkluderer også servicejobber på for eksempel klosett, varmtvannsberedere, kraner etc.

Kom gjerne innom vår butikk for å få inspirasjon dersom du har planer om å pusse opp badet ditt, eller for en prat og veiledning. I tillegg til varene i butikken har vi lager med et godt utvalg av rørleggerdeler. Vi har utstyr utstilt i butikken, og kan komme med løsningsforslag dersom du ønsker det.

Ta kontakt for uforpliktende tilbud!

**Rørlegger'n
Mysen AS**
1850 Mysen

www.vb.no Tlf. 69 84 69 00 Vakttilf. 90 53 58 85

Det kimer nå til

Vi gleder oss til å markere og feire advent, jul og nyttår igjen. Her er en oversikt over g

HOBØL:

- * Søn 3. des: Vi synger jula inn i Hobøl kirke kl. 17.00. Hobøl barnegospel, Hobøl Soul Children og Tonefall. Gratis inngang.
- * Søn 17. des: Julekonsert med Tomter sangkor i Hobøl kirke kl. 20.00.
- * Søn 24. des: Julaftensgudstjeneste i Hobøl kirke kl. 14.30 og kl. 16.00. Julaftensgudstjeneste i Tomter kirke kl. 15.00.
- * Man 25. des, 1. juledag: Høytids-gudstjeneste i Hobøl kirke kl. 11.00.
- * Tir 26. des, 2. juledag: Gudstjeneste på Arena Knapstad kl. 11.00.
- Man 1. jan, 1. nyttårsdag: Gudstjeneste på Hobøl bo- og behandlingssenter kl. 11.00.

SPYDEBERG

- * Tir 5. des: Konsert med Spydeberg brass i Spydeberg kirke kl. 19.30
- * Søn 10. des: Fjøs-gudstjeneste på Vastvedt gård (oksefjøsset ved prestegården) kl. 18.00.
- * Fre 15. des: Julekonsert med Korisma i Spydeberg kirke kl. 19.00.
- * Søn 17. des: Vi synger julen inn på Fjellheim kl. 14.00
- * Søn 24. des: Julaftensgudstjeneste i Spydeberg kirke kl. 14.00 og kl. 16.00. Julaftensgudstjeneste i Hovin kirke kl. 16.00.

- * Man 25. des, 1. juledag: Høytids-gudstjeneste i Spydeberg kirke kl. 12.00.
- * Tir 26. des, 2. juledag: Gudstjeneste i Heli kirke kl. 11.00. Korisma deltar.

TRØGSTAD OG BÅSTAD

- * Ons 29. nov: Øvelse for julekoret i Båstad kirke kl. 17.00.
- * Lør 2. des: Adventssalg i Kirkestallen kl. 10-14.00. Kl. 10.30 vil barn fra Menighetsbarnehagen synge for oss.
- * Søn 3. des: Gudstjeneste på Havnås grendehus kl. 13.00.
- * Ons 6. des: Øvelse for julekoret i Båstad kirke kl. 17.00.
- * Lør 9. des: Jul i bygda – menigheten stiller med stand.
- * Søn 10. des: Lysmesse i Båstad kirke kl. 18.00.
- * Tir 12. des: Utendørs julevandring for alle ved Trøgstad kirke kl. 19.00. Kle deg etter været.
- * Ons 13. des: Øvelse for julekoret i Båstad kirke kl. 17.00.
- * Ons 13. des: Julekonsert med Ingeborg Bratvold og Trøgstad musikkompani kl. 17.00.
- * Søn 17. des: Vi synger og spiller julen inn i Båstad kirke kl. 17.00.

- * Tors 21. des: Vi synger og spiller julen inn i Trøgstad kirke kl. 18.00.
- * Søn 24. des: Julaftensgudstjenester i Båstad kirke kl. 15.00 og i Trøgstad kirke kl. 16.15. Gudstjeneste på Trøgstadheimen kl. 11.00.
- * Man 25. des, 1. juledag: Høytids-gudstjeneste i Trøgstad kirke kl. 12.00.
- * Søn 31. des: Nyttårsaftensfeiring i Kirkestallen kl. 19.00. 100 kr per pers. Gudstjenestlig samling i Trøgstad kirke kl. 23.30.
- * Søn 7. jan: Juletreffest, først gudstj. kl. 16.00 Trøgstad kirke og fest etter på i Kirkestallen.

EIDSBERG

- * Fre 1. des: Konsert med NIC i Mysen kirke kl. 19.00.
- * Man 4. des: Elevkonsert med kulturskolen i Mysen kirke kl. 18.00.
- * Lør 9. des: Konsert med Eidsberg brassband i Mysen kirke kl. 17.00.
- * Ons 13. des: Konsert med Indre Østfold kulturskole i Hærland kirke kl. 18.00.
- * Tor 14. des: Julekonsert med Mysen Damekor og Mysen mannskor i Mysen kirke kl. 20.00.
- * Lør 16. des: Julekonsert med Hærland

Et godt juleminne

Vi spurte tre personer om å fortelle om et godt

Bent-Roni Oterholt, Askim

– Et godt juleminne for meg er julaften på fjellet, med skikkelig vinter og snø. På formiddagen starter vi fra Pellestova, og går løypa til Nordseter, med gløgg-stopp på Nordseter kafé. Før vi renner ned til julaften-gudstjeneste i Fjellkirken. Så tar vi fatt på hjemveien, med åtte nye kilometer gjennom Gropmarka. I skjæret fra bål og fakkell, og i det blå lyset som senker seg over skogen, blir også turen hjem til hytta en gudstjeneste i seg selv. Nå ringes julen inn.

Tone Torp Andresen, Trøgstad

– På slutten av 1970-tallet var jeg ei lita jente. Jeg og søsteren min, som var 4,5 år eldre enn meg, gledet oss veldig til julaften. Vi bodde nest nederst i det som den gang var en stor blokk på Vestli i Oslo. Det var en stor dag – endelig hadde julemorgen kommet! Det var grytidlig på morgenen, og søsteren min hadde bestemt seg for å gjøre meg et lite pek. Mens mamma og pappa sov vekket hun meg og sa: «Tone, du må våkne! Vil du se julenissens slede? Den har landet øverst på toppen av blokkå vår, jeg hørte den nettopp! Du må skynde deg, for han drar snart videre! Kom, så skal jeg vise deg! Men du må være stille, ellers skremmer vi reinsdyrene!» Trøtt som jeg

var, hjalp hun meg ut av senga. På vei ut gjennom ytterdøra hører vi mamma spørre litt strengt bak oss: «Og hvor skal dere så tidlig på morgenen?» «Vi skal opp på loftet for å se nissens slede», svarte jeg. Det var den eneste gangen søsteren min fikk skjenn på julaften! Etter mye kos og en hel time med tegnefilmer trasket vi ned til Stovner, der mormor og bestefar bodde. De var to av de fineste menneskene jeg vet om, trygge, gode, rettleidende og fulle av kjærlighet og tid. Det beste av alt var et stort fang å krype opp i og høre dem fortelle fra den tiden da de var små. En annen ting jeg husker jeg virkelig var fascinert av hos mormor og bestefar, var en kirke laget av hvit papp og en liten messingklokke i. Den måtte vi være veldig forsiktig med. Og jeg fikk ikke lov å trekke den opp før jeg ble ganske stor. Den hadde en spilledåse som spilte en enkelt sang, Glade jul. Det er et godt juleminne for meg.

julefest

gudstjenester, konserter og andre arrangementer.

Sangforening og musikkorps kl. 16.00.

* Søn 17. des: Vi synger julen inn i Trømborg kirke kl. 15.00.

* Søn 17. des: Julekonsert med Trygve Skaug i Hærland kirke kl. 17.30

* Man 18. des: Veldedighetskonsernten «Snow on my piano» i Eidsberg kirke kl. 18.00 og kl. 20.00.

* Tor 21. des: Julekonsert med Jacob Øyre Gundersen i Hærland kirke kl. 19.00.

* Lør 23. des: Julekonsert med Eidsberg bygdekor kl. 20.00.

* Søn 24. des: Julaftensgudstjeneste kl. 12.00 på Edwin Ruuds omsorgssenter. Julaftensgudstjenester i Mysen kirke kl. 14.00 og 15.30.

Julaftensgudstjeneste i Hærland kirke kl. 14.00. Julaftensgudstjeneste i Trømborg kirke kl. 15.30.

Julaftensgudstjeneste i Eidsberg kirke kl. 15.30.

* Man 25. des, 1. juledag: Høytidsgudstjeneste i Eidsberg kirke kl. 11.00.

* Tir 26. des, 2. juledag: Gudstjeneste i Mysen kirke kl. 11.00.

* Man 1. jan, 1. nyttårsdag:

Gudstjeneste i Eidsberg kirke kl. 17.00.

ASKIM

* Søn. 10. des: Familiegudstjeneste i Askim kirke, sang av Askim SingKids kl. 11.00. Den tradisjonelle julekonsernten i Askim kirke kl. 18.00.

* Tor 14. des: Julekonsert med musikklinja ved Askim videregående skole i Askim kirke kl. 18.00.

* Søn 24. des: Julaftensgudstjeneste på Løkentunet kl. 11.00.

Julaftensgudstjenester i Askim kirke kl. 13.00 (SingKids synger), 14.30 og kl. 16.00. Julaftensfeiring i Askim, på Frivilligsentralen, kl. 17-20. Gratis julemat og sosialt samvær. Påmelding til Askim frivilligsentral.

* Man 25. des, 1. juledag: Høytidsgudstjeneste i Askim kirke kl. 11.00.

* Man 1. jan, 1. nyttårsdag:

Nyttårsgudstjeneste i Askim kirke kl. 18.00.

* Søn 7. jan: Juletreffest på Grøtvedt menighetssenter kl. 16.00.

Med forbehold om endringer.

juleminne. Les hva de svarte her!

Jul-Lars Kvernhusengen, Hærland

– Da jeg var gutt og ungdom, var det alltid høytids-guds-tjeneste i Hærland kirke første juledag. Det var aldri noe på julaften. Det gikk «kirkebuss» fra Lundeby landhandleri. Eidsberg sparebank sponset kirkebuss med 50 kroner gangen. På første juledag ble bussen smekk full, og mange måtte stå. I bussen sang vi julesanger. Vel framme i kirken var det høytidsstemning. Hærland kirke var den gang blåmalt innvendig. På himlingen i koret over alteret, var det malt gullstjerner. Jeg prøvde å telle dem, lik Abraham, men greide

det ikke. Jeg så meg ut ei stjerne som måtte være Betlehemsstjerna. Framme i koret sto det to store juletrær pyntet med flagg, glitter og lys. Hans Høvik var residerende kapellan i Hærland på 50- tallet. Over den sorte samarien hadde han hvit kappe og rød messehagel, den eneste i Hærland på det tidspunkt. Da han kom opp på prekestolen, slo han ut med armene og proklamerte: «Factum est! Det er skjedd! Det er et faktum! Jesus er født!» Jeg syntes det lyste av ham der han sto. Han hadde en fantastisk utstråling. Så reiste vi oss og sang nr. 114 i Landstads reviderte «En frelser er oss født i dag...» Jeg ble fylt av jublende glede. Det var alltid ofring til NMS på første juledag. Menigheten gikk i kø rundt alteret og ga sin takkegave. Jeg var glad for å kunne legge en rød tokrone-seddell i offerskåla på alteret.

Hvor er dette?

I spalten «Hvor er dette?» har vi fotografert en detalj fra en av våre mange kirker i Indre Østfold.

Det kan være en detalj på selve kirken, men også noe fra nærområdet rundt selve kirken. Vet du svaret kan du sende det inn på en epost til kime@iokf.no . Vi trekker ut tre vinnere som vil bli premiert blant de riktige svarene.

Denne døpefonten er fra rundt år 1150, og den sto opprinnelig i en stavkirke som i sin tid var bygget på stedet vi skal fram til. På dette stedet, øst i kommunen, har det stått flere kirker opp igjennom. Kirken som står der i dag er fra 1879, og er den fjerde kirken i rekken. Dette er en trekirke av laftet tre i gotisk stil, etter tegninger av arkitekt Welhaven. Langkirken har 500 sitteplasser. Den er enkel og lys med stort orgelgalleri. Dagens altertavle er fra 1931 og består av et oljemaleri i ny-gotikk som forestiller korsfestelsen. Lykke til!

Riktig svar i forrige nummer: Detaljen som var fotografert i forrige utgave av Kime var fra Askim kirke. Det visste **Jan Bing Damgaard, Einar Dalby og Hanne Fagerli**, som alle vil få en oppmerksomhet i posten. Gratulerer!

Visste du at? I tidlig kristendom var det ikke vanlig å bruke døpefont. Dåpen foregikk da ved hel neddykking i vann, ofte i elver etter Jesu eksempel. Da det fra Konstantin den stores tid på 300-tallet etter hvert ble bygd egne kirkebygg, ble dåpen flyttet innendørs. Ved bispesetene fikk man dåpskirker (baptisterier), med basseng nedsenket i gulvet.

TRØGSTAD

Julevandring for alle

I koronatiden startet vi med utendørs julevandring for Skjønhaug skole, og etter hvert ble det etterspurt om ikke alle andre også kunne få være med. Dette blir det tredje året vi har julevandring for menigheten også. Tirsdag 12. desember kl. 19.00 inviterer vi alle som har lyst til Julevandring fra Trøgstad kirke til bygdemuseet. Vi vandrer og synger og får møte både Keiser Augustus, de tre vise menn, vi får se Guds hjerte, og kanskje vi også finner det Guds hjerte rommer ... Oppmøte ved adventsstaken ved Trøgstad kirke kl. 19. Ta på klær og skotøy etter vær. Velkommen! ■

HÆRLAND: Denne gjengen ble konfirmert i Hærland kirke for 50 år siden.

EIDSBERG

50-årskonfirmanter

I Eidsbergkirke har 50-årskonfirmanter vært invitert til gudstjeneste og lunsj; i Hærland var til og med konfirmantpresten fra 1973, Otto Slettevold (95) med på feiringen. Det satte en ekstra spiss på en hyggelig feiring. ■

Over: Trømborg-konfirmanter fra 1973.
Under: Mysenkonfirmanter.

GJENSYN: Denne gjengen ble konfirmert i Spydebergs kirker i 1973. I oktober møttes de igjen på 50-årsjubileum.

SPYDEBERG

Hyggelig 50-årstreff for konfirmanter

Søndag 22. oktober var det 50-årsjubileum for 1973- konfirmanter i Spydeberg. Disse ble konfirmert i det som tidligere het Heli, Spydeberg og Hovin sokn. Først var det gudstjeneste og deretter en hyggelig samling på prestegården hvor det ble servert god mat. Kjell Martin Sørby holdt et foredrag om Prestegårdstiftelsen, prestegårdens historie og arbeidet som er lagt ned i Prestegården og hagen rundt prestegården. Vi ble sittende og pratet i mange timer. Takk for et veldig trivelig treff. *Johan Heggelund* ■

MYSEN

«Kvelden før kvelden» for 17. gang

Eidsberg Bygdekor inviterer til julekonsert i Eidsberg kirke den 23. desember for 17. gang. Som tidligere ønsker koret med venner å gi tilhørerne en god start på julen ved å skape skikkelig julestemning. I år starter konserten kl. 20. Dette er 17. gang koret arrangerer julekonserten «Kvelden før kvelden». Eidsberg Bygdekor har som vanlig med seg dyktige musikere på konserten. Syver Minge skal traktere både orgel og flygel, mens Christopher Pedersen skal synge egne sanger og være solist for koret. I tillegg til disse, så vil Syvers bror Mattis Minge spille trommer. Eidsberg Bygdekor blir ledet av dirigent Birgit Aune. Eidsberg Bygdekor ønsker alle hjertelig velkommen til konsert den 23. desember. Billetter kan kjøpes hos Norli Bokhandel på Mysen, av kormedlemmene, eller ved inngang til konserten. Billettpris; kr 250,- . ■

NYTT KOR: 13 barn møtte opp på første øvelse i Askim SingKids i Askim kirke. Organist Stamen Stanchev (bak, til venstre) og Katharina Kockum (midten) gleder seg over oppmøtet.

Ung sanggledede i Askim

Sanggleden spirer godt blant de yngre aldersgruppene i Askim. I høst startet også barnekoret Askim SingKids opp.

Tekst: Anne Kjersti Torp Halvorsen **Foto:** Anne Line Tjernæs

Torsdag 19. oktober var det oppstart for det splitter nye barnekoret «SingKids» – et kor for barn i aldersgruppen 1. til 7. klasse.

– Det har lenge vært et ønske å få i gang et barnekor i menigheten, og nå er vi veldig glade for å være i gang, forteller menighetsarbeider Anne Line Tjernæs.

Katharina Frogner Kockum (44), opprinnelig svensk, er engasjert i 20% stilling for å drive barnekoret. Hun har utdannelse fra musikkonservatorium i Falun, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm og Mariefredsakademien. Mange kjenner henne fra «The Voice» på TV2.

I tillegg til å jobbe med SingKids i Askim, jobber hun som sangpedagog, leder Røyken pikekor og ungdomskor som har vunnet priser i internasjonale konkurranser, og driver barne- og babysanggrupper.

– Jeg tror på et godt barnekormiljø i Askim og gleder meg til å bli kjent med foreldre og barn, sier Kockum.

Med seg har hun menighetens rutinerne organist, Stamen Stantchev, samt hjelpeleder Signe Gihlemoen (14), som bidrar med masse inspirasjon og glede.

– På første øvelse kom det 13 barn, og

det er vi kjempefornøyde med, forteller Kockum.

På spørsmål om hvilken sjanger SingKids kommer til å representere, svarer Katharina alt fra «up beat»-sanger til rolige sanger med ettertanke.

– Det er viktig med balanse mellom musikk som skaper mestring, men også litt utfordring. Akkurat nå har vi tema jul og vennskap. Barna i koret skal bli kjent og trygge på hverandre, sånn at de tør å synge og kose seg med musikken. Jeg syns det viktigste i et kor er felleskap og godt miljø, det er grunnen til god utvikling og musikkglede.

Plass til flere

Koret øver annenhver torsdag, fra kl. 18 til 19, i Askim kirke. I tillegg til å synge, blir det også tid til lek, med og uten musikk, skravling og kos.

Første opptreden vil være på gudstjenesten 10. desember i Askim kirke.

– Det var bare jenter på første øvelse, så vi håper jo at det dukker opp noen gutter etter hvert også. Vi har plass til mange, smiler Katharina.

Også for de aller minste barna i menigheten har det vært mye sanggledede i høst. Hele 41 babyer har meldt seg

på og vært innom på babysang-samlingene.

– Vi har faktisk hatt så mange barn at vi har måttet dele oss i to grupper. Det er jo et skikkelig luksusproblem, forteller menighetsarbeider Anne Line Tjernæs, som leder babysangen.

Mange opplever at de får kvalitetstid med babyen sin ved å være med.

– Du trenger ikke ha flott sangstemme for å delta, det som er viktig er at barna hører foreldrenes stemme. Det er også forsket på at barnets kognitive og motoriske utvikling stimuleres gjennom sang og musikk, forteller Anne Line.

Babysang foregår hver torsdag formiddag på Grøtvedt menighetscenter, og samlingene er gratis. Ønsker du å være med, kan du melde deg på ved å gå inn på kirken.no/askim.

Som om ikke dette er nok, rapporteres det om godt oppmøte på småbarnssang-gruppene også, som samles på Grøtvedt menighetscenter annenhver mandag og torsdag ettermiddag. På småbarnssang brukes sang, musikk og bevegelse på ulike måter, det er rikelig med tid til å leke og det tilbys middag for en billig penge, til hele familien. Info om tidspunkt og påmelding, på kirken.no/askim. ■

Indre tanke

Ikke farlig å bry seg

Vi har opplevelser som aldri viskes ut. Jeg har mine. Du har dine. De dukker opp ved spesielle anledninger og setter tanker i sving. Indre tanker.

Førjulstiden er dager da gamle minner dukker opp. Jeg skurrer tiden tilbake til travle desemberdager. Tiden var knapp for meg. Arbeidsdagen var omme, men toget til Mysen måtte nås. Derfor var det bare å la snøslaps være slaps og haste i vei. Butikkvinduernes dekorasjoner lyste og skulle lokke til seg nye kunder. Over meg hang gatebelysningene – kanskje fulle av stjerner. Midt i lys-flommen og folkemassen fikk jeg en «knyttneve» i magen. Plutselig så jeg en sliten mann midt i mitt stress og mas. Han satt der på sin isoporplate. Et taust rop om hjelp. Med kalde fingre holdt han i kruset med håpet om å få litt ekstra. Kroppen var framoverlent så han nesten nådde bakken.

Det gjør meg vondt å tenke på ham – også i 2023. Vi møter hans brødre og søstre i disse førjulskukene. Dagene er blitt slik. I verden kriges det. Nyhetene forteller om Frelsesarmeens alvorlige undersøkelse. En av fem blant oss har ikke det de trenger til jul. Det er i sekunder øyeblikksbilder fryses. Tanker, minner og opplevelser trekkes frem. Viktige budskap som er blitt sagt av kjente og ukjente.

Hvem husker ikke Barbro Rings novelle om Marte Svennerud: «Itte no knussel, je tek dem alle sju». Rausheten som sprenger grenser når nøden er påtrengende. Gro Harlem Brundtland som i en nyttårstale siterte forfatter Anne Holt og spurte om hvor det var blitt av nabokjerringene. Oppfordringen var klar: «Vi må få folk til å bry seg om hverandre igjen. Det er ikke så farlig å engasjere seg i andre som folk tror.» Hva med å ta en telefon? Hvor ofte har vi ikke blitt varme om hjertet når vår kjære Kong Harald taler og oppfordrer oss til å vise ansvar og omtanke for andre. Forfatter Johan Falkberget skildrer fattigdom og slit i gruvene rundt Røros. I førjulstiden må vi legge hans ord litt ekstra på hjertet: «For hver gang et menneske tar et skritt opp mot lyset, skjer noe uhørt stort. Nye stjerner blir tent. Hjelpestjerner. Det blir lettere å ta skrittet neste gang»

Det er behov for mange «hjelpstjerner» også i 2023. Årene er mange fra da jeg møtte den slitne mannen på Karl Johan til dagens brutale virkelighet i alle medie-meldingene. Verdenssituasjonen er vanskelig. Tidene er omskiftende. Personlig klynger jeg meg til det budskapet som også i år er det samme. Vi hører det i mange versjoner – om det er i julekonsertene eller høytidsgudstjenestene. Det er forkynt oss i over 2000 år. Det er ikke like lett å gripe kjernen i julebudskapet og finne Gud i alt det vonde som skjer. I år vil jeg derfor lese Edvard Hoems salme «En fattig Gud» flere ganger. Jeg avslutter mine indre tanker med siste vers. Ta gjerne fram Salmeboken (nr 740) og les alle tre versene: En «julesalme» som roper om rettferdighet mellom mennesker.

Men er det sant at dei som bur / i svolten kring vår jord, er Gud som menneske, da trur / vi óg at du er stor.

Når svoltens hær frå land til land / bryt opp og krev ei anna verd, / vil vi forstå med vår forstand / kva for en mektig Gud du er.

Trond Degnes

Byggråd giverens

Jan Olav Løken er byggrådgiver i Indre Østfold kirkelige fellesråd. Det betyr at han har ansvaret for at alle kirkebyggene våre er i best mulig stand. Her lister han opp status for fjerde kvartal i 2023.

- Eidsberg kapell ferdig utvendig. Bilde 1.
- Nytt alterteppe montert i Eidsberg kirke. Bilde 2.
- Fundament for utvidelse av kirkemur i Hærland ferdig. Kirkemuren med tilhørende portstolper skal ferdigstilles i løpet av november. Bilde 3.
- Utvendige arbeider på Mysen kirke er i rute. Innvendige arbeider på begge sakristier starter opp i uke 45. Bilde 4.
- Utvendige arbeider på Askim kapell nærmer seg sluttført. Det vil gjenstå utvendig maling av noen vinduer som tas våren 2024. Bilde 5.

2.

7.

8.

9.

HOBØL

Populært tweens-tilbud

Omkring 40– 50 barn møter opp på det relativt nystartede tweens-tilbudet på Tomter menighetssenter. Klubben er for 5.– 7. klassinger, og alt er gratis. Siste samling før jul er fredag 8. desember kl. 18.30– 20.00. Mer informasjon: <https://www.facebook.com/tweenstomter>.

SAMLING: Det er forskjellige aktiviteter og mat på Tweens.

JOHANSEN
MONUMENTHUGGERI AS

Norskprodusert kortreist gravsten - hugget etter deres ønske

Besøk vår hjemmeside
WWW.JOHANSENMONUMENT.NO

Butikk / Utstilling:
Skjebergveien 206
1743 Klavestadhaugen
post2@johansenmonument.no

Ring oss - vi sender katalog!
Tlf: 69 16 36 33

NORWEGIAN MADE

MESTER

hjørne

- Spydeberg kirke er vasket utvendig og hele sørveggen er kalket. De andre veggene er flekket der det er behov. Bilde 6
- Det er utført kalking flekkvis på hele Spydeberg kapell. Arbeidet utført av vår egen kirketjener Connie Maier under god oppfølging av Studrud. Bilde 7.
- Det er satt i gang vasking av Hovin kapell utvendig. Dette skal flekkes og noe vedlikehold på taket skal utføres. Det gjenstår noe innvendig maling etter utførte arbeider der. Nye varmeovner er montert. Bilde 8.
- Alle gravminner på den gamle kirkegården ved Tomter kirker er fundamentert og boltet. Bilde 9.
- Ny utvendig flombelysning ferdig montert i Båstad og Heli kirker. Delvis ferdig i Mysen kirke.

Ditt lokale gravferdsbyrå

GH
GARDER
BEGRAVELSESBYRÅ
SPYDEBERG OG HOBØL

Avdelingsleder: Gro Siewartz Gihlemon
Stasjonsgata 42
garder.bgr.no

69 83 89 00 – hele døgnet

Romatur for prester

Fire dager i Roma i høst ga prestene i Østre Borge syssel mange inntrykk, skriver sokneprest i Trøgstad, **Kjersti Marken**.

Tekst: Kjersti Marken **Foto:** Privat

Det sies at Roma har 365 kirker. Selv om dette nok er et forsiktig anslag, passet det jo bra for oss, en gruppe prester fra Østre Borge syssel prosti, å dra hit på studietur.

Roma er et sted i verden der du fra ett og samme utsiktspunkt kan se nesten tre tusen år tilbake. Fra Palatinerhøyden ser vi over Forum Romanum, der det blant annet finnes graver fra 7- 800 år før vår tidsregning, vi ser ruinene etter keisernes Roma, og samtidig ser vi over til den moderne byen, ispedd middelalderkirker.

Det er mye gammel storhet, noe ny storhet og svært mange tegn på stormannsgalskap – hvis man skal være helt ærlig. Men vi må vel også innrømme at hvis det ikke hadde vært for disse stormannsgale keiserne, ville vi hatt mye mindre informasjon om antikken enn det vi faktisk sitter med nå.

Her finner du lag på lag på lag, som i San Clemente-kirken, der du går inn i en middelalderkirke på gateplan. Ned en trapp kommer du til en kirke fra det fjerde århundre som var i bruk fra om lag år 300 til år 800. Og finner du døren til den neste trappen, så kommer du faktisk ned til et Mitras-tempel fra det første århundre i vår tidsregning. San Clemente er et populært sted for pilegrimer.

Det var også fint å få møte Maristene i deres hovedkvarter. Dette er en katolsk

organisasjon som har tatt eksempel fra Maria, Jesu mor, om å gjøre tjeneste subtilt og i det stille. De har medarbeidere og misjonærer i mange land, og John som tok imot oss og viste oss rundt, var for eksempel amerikaner. Vi hadde med oss Andreas Rupprecht fra den norske avdelingen av Maristene, som guide. I dette senteret var vi rett over noen av katakombene, og vi hadde utsikt til Capitol. Det var ikke anledning til å gå ned i katakombene. Det kan blant annet medføre fare for ras, og romerske myndigheter passer godt på turistene sine.

Roma er det man forventer, og mye annet. De fleste av oss har jo hørt om Petersplassen, som for øvrig ikke ligger i Roma, men i Vatikanet, som er en egen stat innenfor Romas grenser. Her finner vi for eksempel Peterskirken og Det sixtinske kapell med Michelangelos mesterverker.

De fleste har også hørt om Trevifontenen, Café Greco og Spansketrappen, men Roma er så veldig mye mer enn det. Det kan se ut som om alt i Roma er stort, gedigent og storslagent. Men det som ofte gjør mest inntrykk er de små avtrykkene, som relieffet Mysen-kapellanen Guri Riiksassen fant i Peterskirken, med den forvilede Peter som hører hanen galere.

Templer som ble gjort om til kirker, har fått stå, de andre ble revet da makten ble

REISE: Prestene Annette Kanehl og Guri Riiksassen var med på studietur til Roma.

forskjøvet. Hva er det med makt som gjør at man må ødelegge vakre kunstverk og kulturskatter?

I Roma finner du også Colosseum, en gedigen arena der folket fikk sitt sirkus. Her døde gladiatorer, kristne og ville dyr. Men de fleste kristne døde sannsynligvis på Sirkus Maximus – noen steinkast fra Colosseum. Og apostelen Peter, han med Petersplassen, ja. Han døde sannsynligvis omtrent der, for Peterskirken er bygget over Neros sirkus der tradisjonen mener at Peter ble korsfestet opp ned. Det siste Peter i så fall så i dette livet, kan ha vært den egyptiske obelisk midt på Petersplassen.

Jeg kjenner meg på ingen måte ferdig med Roma. Her er utallige skatter jeg ikke har sett ennå, så for meg som er pilegrim, er det alltid mer å søke. ■

Essen blomster
WfL von Essen

Velkommen til butikken med stort og godt utvalg av blomster og gaver!

Vi binder buketter, lager dekorasjoner og sammenplantninger til, både fest og glede og sorg og savn.

Titt innom for en hyggelig handel!

ma.-fr. 09.00-18.00
lør 09.00-15.00
tlf 69 83 83 63

Din annonse her?

Kontakt annonseansvarlig i Kime, Terje Stenholt, terje.stenholt@iokf.no, Tlf.: 481 17 961

Finn oss på Facebook: Den norske kirke i Indre Østfold – Den norske kirke i Eidsberg – Askim menighet – Spydeberg menighet – Trøgstad og Båstad menighet – Hobøl og Tomter menigheter

INDRE ØSTFOLD ELEKTRO AS

tele • data • alarm • elektro-installasjoner • internkontroll
tlf.: 69 84 55 00 • post@ioe.no • www.ioe.no

Vi utfører grøntanlegg for offentlige og private kunder med 35 års erfaring.

www.vidarostre.net

Knut Aarum a/s

RØRLEGGERFIRMA

Hølandsveien 18 - 1860 Trøgstad
post@knutaarum.no
Tlf.: 69 82 65 62

SG & CO

Stenseth Grimsrud
arkitekter AS

www.sgco.no

Vi hjelper deg med gravstein

Vi tilbyr nye gravsteiner og arbeid på eksisterende gravsteiner. Kom og se vår utstilling i Askim eller ring og få tilsendt vår katalog.

Askim Stenindustri AS
Buersvingen 1- 5
1814 Askim
Tlf: 69 88 19 52

post@askim-stenindustri.no
www.askim-stenindustri.no

Kimes julequiz

Test din eller naboens kunnskap i Kimes julequiz, laget av redaktør og quizmaster Helge Mathisen.

Indre Østfold

1. Hvilket sted i Askim har fått elg i solnedgang som veggmaleri?
2. Holli Mølle har fått mye anerkjennelse for sine mel og kornprodukter. Hvor hører dette selskapet hjemme?
3. Hvilken lokal elv er en sentral del av Morsa-vassdraget?
4. Vangstua, som nå står utstilt langs E18 ved Jaren i Hobøl er fra samme epoke som en meget kjent norsk bygning. Hvilken?
5. Hvor i Indre Østfold finner vi det nå nedlagte, men tidligere meget populære, utestedet Valdis?

Jul i kirken

1. Josef og Maria dro fra Nasaret i Galilea til Betlehem, men i hvilket område ligger Davids by?
2. Hva er egentlig myrra?
3. Hvor mange prosent av befolkningen anslår man at går i kirken på julaften?
4. Hvor lenge varer julehøytiden i kirkeåret?
5. Hvordan var slektskapet mellom Maria, Jesu mor, og Elisabeth, mor til døperen Johannes?

Lett blanding

1. Et sommerlig møbel har fått navnet sitt etter en tysk by. Hvilket?

2. Hvor langt nord går Nordlandsbanen?
3. Ifølge en fersk trend på sosiale medier tenker menn ofte på et spesielt rike. Hvilket?
4. Hva er Pål Enger mest kjent for?
5. Hvilket land regnes per 2023 for å være verdens mest folkerike?

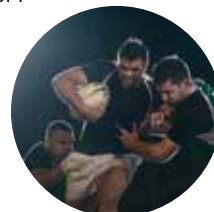
Kultur og underholdning

1. Hvor gammel ble Friends- stjernen Matthew Perry, som gikk bort i slutten av oktober i år?
2. En norsk duo skal nok en gang delta i den svenske Melodifestivalen i 2024. Hvem?
3. Skuespiller Dwayne «The Rock» Johnson reagerte tidligere i år sterkt på en hyllest av seg selv. Hvorfor?
4. Hvem har regien på den norske filmen «Sulis 1907»?
5. Maktkampen mellom to tidligere Ap-topper skildres gjennom tvserien «Makta». Hvem er disse to?

Sport

1. Hvilken kjent norsk alpinist ga i slutten av oktober beskjed om at han legger opp, i svært ung alder?
2. Hvor mange spillere er det på hvert lag i den vanligste formen for rugby (rugby union)?
3. Under OL i Paris neste år vil man ha en helt ny gren på programmet. Hvilken?
4. Hvor mange OL- gull tok Marit Bjørgen i karrieren?
5. Hva er spesielt, i europeisk sammenheng, med den svenske fotballklubben Brommapojkarna?

Litteratur

1. Bjørn Rørvik og Gry Moursund har gjort suksess med historier om noen klassiske eventyrfigurer i ny drakt. Hva heter de?
2. Hvem fikk Nobelprisen i litteratur for 2023?
3. Oliver Lovrenski debuterte med sin første roman i år. Hva heter den?
4. Hvilken profilert samfunnsdebattant har skrevet Kanseller meg hvis du kan?
5. I hvilken av Victor Hugos romaner finner vi karakteren Claude Frollo?

SVAR:

- Litteratur**
1. Bukkene Bruse
 2. Jon Fosse
 3. Da vi var yngre
 4. Danby Choi
 5. Ringeren i Notre Dame
- Sport**
1. Lucas Braathen
 2. 15 spillere
 3. Breakdancing
 4. Atte
 5. De er den største klubben i hele Europa når det gjelder antall aktive lag i alle aldersgrupper.
- Lett blanding**
1. Askim
 2. I Spydeberg
 3. Hobøelva
 4. Stortinget
 5. I Mysen
- Jul i kirken**
1. Judea
 2. Harpiks/sevjen fra myrratreet.
 3. Rundt 10 prosent.
 4. Fra 24. desember til og med første søndag etter nyttår.
 5. De var kusiner, ifølge Lukas.

- Kultur og underholdning**
1. 54 år
 2. Marcus & Martinus
 3. Han likte ikke en voksokopi av seg selv utstilt i Paris. Blant annet var huden på voksokopien alt for lys.
 4. Nils Gaup
 5. India
- Lett blanding**
1. Baden baden-stol, eller bare Baden-stol. Dette er en solstol.
 2. Fauske
 3. Romeriket
 4. Han står bak tyveriene av to Munch-malerier: «Vampyr» i 1988 og «Skrik» i 1994.
 5. India

– Se, en stjerne!

Alle stjernene som er tent i vinduene nå minner oss om at vi ikke trenger å miste håpet. Les biskop **Kari Mangrud Alvsvåg** juleandakt.

En utålmodig gutt napper pappa i jakken og peker bortover gaten. Pappaen kaster et blikk i retningen gutten peker. Han tenker distraherert; er det ikke stjerner overalt nå? Det er langt ut i desember, og det henger stjerner i et hvert vindu eid av et menneske med respekt for seg selv. –Ja, gutten min, svarer han mens han lynraskt scroller handlelista på mobilen,

– Det stemmer sikkert, det er mange stjerner i vinduene nå. Det er fordi det er desember. Det er snart jul. Da er det vanlig, ja, det er en tradisjon, å pynte med stjerner i vinduene.

– En tradisjon? gjentar gutten. Han ser ut til å være omkring ni-ti år. Kledd i en litt for stor mørkeblå regnjakke, og med en grønn lue dratt langt ned over ørene. – Hva er en tradisjon? Pappan svarer igjen raskt og uten særlig innlevelse: – Det er noe vi gjør om igjen og om igjen. – Hvorfor det? Gutten gir seg ikke. Er visst av det vitebegjærlige slaget. Da stanser pappaen og puster to ganger mens han tenker seg om. Han bestemmer seg for å la handlelista vente, og foreslår at de skal sette seg på kafe og snakke litt om tradisjoner. Gutten lar seg ikke be to ganger. Han er temmelig våt i joggeskoa. Det blir kakao med krem og pepperkaker på begge to. Vaglet opp på barkraker ved vinduet, med en lysende stjerne som nesten stikker spissen ned i krøllene til far, snakker de om tradisjoner og jul.

Pappa forteller at tradisjoner er betydningsfulle, fordi de minner deg om at du ikke er alene og ikke må bære hele livet på egne skuldre. Du hører sammen med andre, noen som har levd før deg, og noen som skal leve etter deg, og du hører sammen med de du lever sammen med nå. Og siden så mange tenner en stjerne i vinduene sine nå i desember, og vi gjør det selv, vet vi at vi hører sammen med andre som tenner

stjerner. Gutten lurte på hvem som fant på det. Det vet ikke pappa, men han kommer på fortellingen om de tre vise menn fra Østen som fulgte stjernen den første julen i Betlehem. Han forteller med innlevelse om hvordan disse magikerne trodde at når en viss stjerne ble tent på himmelen, da var det tegn på at jødernes konge var født, og at de ville reise av sted for å se kongebarnet. Han forteller slik han husker den underlige fortellingen om Kaspar, Melchior og Balthazar som følger stjernen og drar mot Betlehem.

Og se, stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem inntil den ble stående over stedet der barnet var. Da de så stjernen, ble de fylt av jublende glede! (Matteus 2,9)

– Hvorfor det? spør gutten. Pappaen sier at han tror de ble så glade fordi det barnet var Guds kjærlighet som ble født på nytt inn i verden. Og den verdenen var i ferd med å miste håpet. Folk levde under okkupasjon, og mange var i krig.

– Akkurat som nå da, pappa? – Ja, litt som nå, svarer pappa. Mange mennesker lever i krig, og mange er i ferd med å miste håpet. Men vet du hva, gutten min? Alle de stjernene som er tent i vinduene nå, minner oss om at vi ikke trenger å miste håpet, det er allerede her. Akkurat som de vise menn lette etter kongebarnet som allerede var født. Guds kjærlighet er her hos oss allerede. Det kan bare være litt vanskelig å få øye på den. Når krigsbildene raser på skjermene våre, og når folk er slemme mot hverandre, eller når naturen blir ødelagt og det regner så mye at elvene flommer innover land og hus og ødelegger hjemmene til folk vi kjenner. Da må vi se etter stjerner, etter lyspunkt, som kan minne oss om at vi ikke er alene, vi hører sammen med hverandre.

– Ja, og med Gud, sier gutten. Det er Gud som har tent stjernene på himmelen, tror jeg.

– Ja, sier pappaen. Det tror jeg også. Det er Gud som har tent stjernene. Kanskje vi skal dra hjem og henge opp en stjerne vi også? Vi må ikke glemme at vi hører til blant dem som tenner stjerner. Og at vi er blant dem som tror at håpet er her, midt iblant oss. Vi må bare gjøre mer som de vise menn: søke etter håpet, lete etter det, og når vi får øye på det: Vise andre det, så stadig flere kan føle og se håpet i sine liv.

Kari Mangrud Alvsvåg, biskop i Borg bispedømme

GANGNES BIL OG DELER AS

Service • EU-kontroll • Reparasjon av person- og varebiler

Spesialist på Mercedes

Tlf. 69 82 61 60

Mørkfossvn. 157, 1860 Trøgstad

ole@gangnes1860.no

Mekonomen

Vi gjør BilLivet enklere

Livets gang

1. august – 31. oktober 2023

DØPTE

ASKIM

Amelia Haldorsen
Rommerud
Edvard Bay Olavsrud
Hedvig Duus Wiborg
Elise Andersen-Wergeland
Alma Emilie Launer-Lunde
Edvin Vegel Trippestad
Malin Vegel Trippestad
Karoline Frankrig Jakobsen
Noah Frøhoel Sveen
Niklas Klima Holstad
David Kristoffersen Looman
Jens Vium Høie
Tobias Vedvik
Hallvard Erik Lied
Maren Dybdahl Østre
Ulrik Lilleng
Maja Karlsen
Tuva Gunneng Bydal
Sigrid Hjertås Olaussen
Jacob Aamodt Opsahl
Helene Juel Lyngen
Jacob Frøhaug Dyrdal
Olivia Myhre
Tomas Zahl
Isac Johannes Andersen
Tovengen
Finn Elden Dykas-
Johannesen
Astrid Mørkved
Belle Mimount Freixedas-
Berenguer

EIDSBERG

Nora Helen Holt Berntsen
Mireena Waarnhus
Edvard Lund Ørka
Marie Ellingsen

MYSEN

Leah Marie Kielberg Olsen
Herman Johansen Aadalen
Anine Christiane Bauer
Jakob Wisløff Aasen
Sander Thorstensen Almark
Edvin Vesteng
Kristian Jacobsen
Theoline Stubberud

Mila Alvilde Mellegaard-
Kallevik
Abel Hagen Gimmingsrud

HÆRLAND

Matheo Olai Jensen
Haugerud
Oscar Strømberg Grønlien
Kieran Biltvedt

TRØMBORG

Vilde Emilie Bjerke-Fjukstad
Hermine Martinsen Vegarud
Mathilde Stangjordet Riiser
Erling André Ruud Trømborg

TRØGSTAD OG BÅSTAD

Trygve Olai Gaustad
Astrid Elise Marie Kjølberg
Ane Moe Solli
Maren Moberg Havnaas
Nikoline Advija Kalaba
Bernstrøm
Hector Seeudta Krogh
Karl Lund Holm

SPYDEBERG

Gunnar Grimeland
Kasper Lervik Tømran
Leon André Kvilesjø
Ellinor Helene Svangren
Wolmersen
Nila Irene Skavås
Max Bingslien Skavås
Astrid Synnøve Widnes Torp
Ine Tubbehaugen Høy Ree-
Lindstad
Gustav André Ørbeck
Gavem
Olav Vegel-Haugland
Arthur Sundal-Bøhren
Isak Andersen Eikaas
Agnes Amalie Rud
Odin Opheim Brustad
Ole Saltvik Henriksen
Axel Oraug Moen
(Spydeberg bygdetun)
Tuva Myhrer Egeland
(Spydeberg bygdetun)

HOBØL

Iris Annie Andersson
Victor Halset
Espen Bjordal
Vetle Bastnes

Ulrik Høitomt Andresen

TOMTER

Loke Gudbrandsen Heltne
Edwin Gudbrandsen Heltne
Jonas Gaustad Hagen
(Tomter menighetscenter)

VIGDE

05.08.2023, Eidsberg kirke:
Anne Haga & Per-Arne
Gaarder
05.08.2023, Hærland kirke:
Emma Haugerud & Jim-
Marius Jensen
05.08.2023, Hærland kirke:
Siri Dukstad Høitomt &
Håvard Dukstad Høitomt
12.08.2023, Eidsberg kirke:
Iver Marius Kleiva & Ingjerd
Baggetorp
12.08.2023, Hovin kirke:
Eline Tomine Olafsrud &
Kristian Soleng Evjen
12.08.2023, Spydeberg kirke:
Linda Gareid Mørk & Robin
Østbye
12.08.2023, Hobøl kirke:
Tone Lill Tveten Nordli &
Kim Egil Karlsen
19.08.2023, Askim kirke:
Eivind Helgen Spernes &
Solveig Masvie
19.08.2023, Trøgstad kirke:
Malin Charlotte Larsen &
Per Kristian Sagholen
26.08.2023, Askim kirke:
Erik Greibesland & Astrid
Amalie Langmoen Kvelland
26.08.2023, Askim kirke:
Martin Solberg Nasset &
Stine Halby Strande
26.08.2023, Hærland kirke:
Camilla Strand & Remi-
Andre Solbakken Strand
02.09.2023, Hovin kirke:
Håkon Nordhøy Henriksen
& Merethe Saltvik
02.09.2023, Tomter kirke:

Marthe-Lise Akselsen &
Espen Lier
09.09.2023, Hobøl kirke:
Renathe Carlsen Aurdahl &
Didrik Henriksen Schwabe
22.09.2023, Hobøl kirke:
Casper Døviken & Eline Po
Frogner Risan
06.10.2023, Trøgstad kirke:
Ida-Sofie Isaksen Wiig &
Øvind Sebastian Barkerud
09.10.2023, Mysen kirke:
Pia Marie Kasbo & Jan Emil
Engebretsen

DØDE

ASKIM

Per Reidar Arnesen,
31.03.1970-17.08.2023
Karin Gunvor Hansen,
06.04.1937-17.08.2023
Ragnhild Lier Sylliås,
19.05.1940-21.08.2023
Odd Johan Bakkeslett,
29.09.1940-23.08.2023
Alf Garseg, 24.10.1938-
23.08.2023
Bjørn Smeby, 12.09.1936-
23.08.2023
Christoffer Watne Holm,
19.09.1994-23.08.2023
Jan-Are Elvebakken,
16.11.1954-29.08.2023
Solveig Gudrun Syversen,
03.03.1929-30.08.2023
Solveig Lied, 01.10.1931-
31.08.2023
Sturla Vik, 25.11.1929-
01.09.2023
Øyvind Glomvik, 01.08.1944-
04.09.2023
Hans Lier, 22.04.1928-
06.09.2023
Solveig Ødegård, 16.03.1946-
09.09.2023
Else-Brit Sydengen,
24.03.1939-09.09.2023
Åse Larsen, 09.01.1957-
10.09.2023
Ola Hønsvik, 23.05.1952-

12.09.2023
 Edvin Gundersen, 21.03.1979-
 13.09.2023
 Unni Grødal Castellan,
 08.11.1958-20.09.2023
 Laila Synnøve Jarulf,
 13.01.1937-20.09.2023
 Anne Margrethe Olafsrud,
 31.05.1932-22.09.2023
 Sonja Herma Larsen,
 04.12.1936-26.09.2023
 Kai Roger Gjerstad,
 28.02.1937-28.09.2023
 Alf Aas, 18.10.1949-
 28.09.2023
 Arne Steen, 28.04.1937-
 29.09.2023
 Åse Ragnhild Buer,
 18.07.1940-01.10.2023
 Einar Sunde, 17.08.1954-
 14.10.2023
 Geir Erling Sjøveian,
 27.11.1964-16.10.2023
 Turid Solbjørg Melby,
 17.05.1943-17.10.2023
 Kari Aarum, 11.12.1937-
 24.10.2023
 Brita Rogne, 04.06.1945-
 29.10.2023

SPYDEBERG

Dag Einar Kirkeng Olsen,
 20.02.1965-01.08.2023
 Erna Christiansen,
 26.09.1929-25.08.2023
 Liv Mari Schjølberg Nielsen,
 12.03.1941-24.08.2023
 Irene Olaug Hansen,
 29.06.1939-05.09.2023
 Kirsten Sigrid Uvaag,
 15.05.1931-08.10.2023
 Johan Oroug Larsen,
 05.01.1997-14.10.2023
 Steinar Hagberg, 28.07.1950-
 29.10.2023

TRØGSTAD

Vilde Nilsen, 30.07.2006-
 03.08.2023

Helli Magdalene Neumann,
 28.12.1950-04.08.2023
 Johanne Risbråthe,
 28.11.1919-14.08.2023
 Kristin Rangul Fredstad,
 29.02.1984-14.08.2023
 Gry Elise Barlund, 07.12.1989-
 06.09.2023
 Bjørg Anne Marie Minge,
 28.03.1942-29.09.2023
 Glenn Grønheim, 17.03.1962-
 26.09.2023

EIDSBERG

Odd Petter Opsahl,
 08.07.1938-03.09.2023
 Ole-Markus Løes, 19.02.1936-
 29.09.2023
 Bjørn Arild Larsen,
 28.06.1954-15.09.2023
 Odd Hansen, 27.10.1935-
 14.10.2023
 Eldbjørg Kristoffersen,
 13.05.1944-17.10.2023

MYSEN

Odd Fredrik Langfeldt,
 22.06.1939-27.08.2023
 Jorunn Magnhild Westby,
 29.10.1936-08.09.2023
 Arne Ørka, 21.05.1948-
 17.09.2023
 Danielle Anne Kiil,
 24.07.1925-22.09.2023
 Torunn Sjøstad, 03.01.1957-
 27.10.2023
 Kay Einar Jahren, 21.06.1932-
 28.10.2023

TRØMBORG

Emilie Riiser Hoel,
 18.04.2006-03.08.2023
 Aage Hansen, 03.07.1952-
 16.10.2023

HÆRLAND

Tore Ragnar Vollebakk,
 29.09.1935-11.08.2023

Frank Johannes Bjøringsøy,
 10.06.1958-22.08.2023
 Reidar Karsten Aas,
 11.04.1937-12.09.2023
 Roald Norvall Nordlie,
 10.09.1946-08.09.2023
 Anne Marie Haugland,
 20.04.1943-30.09.2023

TOMTER

Eli Thorstensen, 29.03.1936-
 13.08.2023
 Jan Ove Løvdal, 11.08.1957-
 13.09.2023
 Anne Marie Kvakkestad,
 09.02.1945-12.10.2023

HOBØL

Grete Synnøve Lauritsen,
 27.05.1933-05.08.2023
 Gudrun Wallin, 14.02.1932-
 08.08.2023
 Jan Erik Thorsen, 05.05.1953-
 29.09.2023
 Steinar Johannessen,
 26.09.1950-02.10.2023
 Gerd Ruud, 01.03.1925-
 07.10.2023
 Arne Bjerkehagen,
 07.12.1940-15.10.2023

SKULLERUDS
 begravelsesbyrå

JØLSTAD

Ditt lokale byrå

Bjørkelangen / Løken / Trøgstad / Mysen

63 85 00 95 (24t)

skulleruds.no

Martin

Heidi

Roy

Inger-Lise

Toril

Hanne

Plutselig er stolen tom...

Vi som er igjen lærer oss å leve med minnene, men
 først kan det være godt å ta farvel.

FONUS
 BEGRAVELSESBYRÅ

Telefon 69354020 • Alltid tilgjengelig • Østfold • fonus.no

FONUS
 BEGRAVELSESBYRÅ

Den gamle stavens historie

Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.» Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben.

Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet. Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte.

Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte.

Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Luk 2, 15–20

Jeg ble skåret av en hasselbusk en gang for så lenge siden at jeg ikke kan huske det. Det er ikke noe igjen av barken jeg hadde den gangen. Den er slitt av. Det var en gjeter som skar meg. Han trengte støtte og hjelp når han skulle passe sauene i åsene utenfor Betlehem. Jeg var viktig for ham. Noen ganger lente han seg på meg når han skulle hvile i solsteken midt på dagen. Han brukte meg under hodet om natten, for å holde utøynna ørene, og han brukte meg til å jage vekk både bjørn og løver når de forsøkte på å ta sauene hans.

Gjeteren het Josva. Jeg var med ham i mange år.

En kveld, mens bålet flammert høyt og vi kunne høre ulvene ule i det fjerne, skjedde det noe veldig rart: Hele himmelen var plutselig opplyst. Jeg har aldri sett noe lignende verken før eller senere. Gjeterne fikk visst en beskjed fra himmelen, det var noe om at en frelser var født. Han skulle ligge i høyet inne i Betlehem. Jeg hadde noen ganger fått stå i kroken når kona til Josva fikk barn, men de ble da aldri lagt i høy!

Benjamin ble igjen ute ved bålet for å passe sauene, mens Josva tok med seg de andre gjeterne og gikk inn i byen. De fant et lite barn. Det så helt vanlig ut så vidt jeg kunne skjønne, men det var kanskje ikke helt vanlig at et nyfødt barn lå i høyet der dyra spiste. Josva sa til Josef, som var far til barnet i høyet, at han gjerne ville gi en gave til barnet, men han hadde ikke noe annet enn staven sin. Så jeg ble igjen i stallen da gjeterne gikk tilbake til sauene. Jeg ble med Josef og den lille familien på flukten til Egypt, og senere tok han meg med til Nasaret. Barnet i høyet vokste til, og han fikk bruke meg når han skulle ut i åsene rundt Nasaret på tur. Mange ganger pleide han å sette seg på bakken og så snakket han ut i luften. Jeg tror jeg vet hvem han snakket med. Da han ble voksen, forlot han Nasaret, og jeg fikk være med. Jeg hadde opplevd mye allerede, og forstod at han var annerledes enn alle andre mennesker. Men han så helt vanlig ut.

Det var bare det at når han tok i meg – så kilte det. Og jeg er en trestav. Men det kilte! Jeg var med mange steder, han gikk mye og snakket med mange. Noen var syke og fikk hjelp. Mange ville bare snakke. Jeg stod som regel i en krok da, men

hørte jo det som ble sagt. Sammen med barnet som nå var blitt mann fikk jeg være med på kryss og tvers i hele landet.

Det var meg han lente seg på når han var sliten, det var meg han hvilte hodet mot når han sov ute om natten, for å unngå å få utøyn i ørene. Det var meg han brukte når han skulle jage sinte hunder.

En kveld mens vi var i en hage, kom det soldater og tok ham. Han mistet meg på bakken, men en av vennene hans, han het Peter, kom og tok meg med. Fra den dagen tilhørte jeg ham. Jeg fikk være med på mye og så mange flere mirakler. Siden gikk jeg i arv i mange, mange år.

Du spør meg hvorfor jeg ikke er finere? Hvorfor skulle jeg være fin? Da ville jeg jo ikke kunne gjøre jobben jeg skal gjøre. Hvis jeg hadde vært gullforgylt og full av edelstener ville ingen våge å lene seg på meg. Slik jeg er kan jeg brukes. Nå eies jeg av en liten gjetergutt i Jordan. Han trenger meg når han skal lede sauene. Han bruker meg til å jage sinte hunder og han bruker meg til å lene seg på. Jeg er bra nok til det jeg skal brukes til. Og hvorfor jeg ikke har gått i oppløsning i løpet av alle disse årene?

Jeg, som har blitt så mye berørt av Himmelen?! Hå nei!

Jeg har sett Himmelen i en krybbe med høy.
Jeg har sett Himmelen i bønn på en bergknatt.
Jeg har sett Himmelen gi blinde synet igjen.
Jeg har sett Himmelen stilne stormen.
Jeg har sett Himmelen dø og leve igjen!

Tekst: Kjersti Marken, Publica forlag. Gjengitt med tillatelse fra forlaget. Illustrasjon: Åshild Moen Arnesen

